

Konspekt szczegółowy katechezy biblijnej dla uczniów szkół średnich

Temat: Bóg naprawdę mówi do mnie przez Swoje Słowo, którym jest Pismo Święte

Cel ogólny: Przypomnieć uczestnikom prawdę, że Słowo spisane w Piśmie Świętym jest skierowane do każdego człowieka.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- Wie, że Pan Bóg objawiał się człowiekowi na różny sposób, w tym także poprzez Pismo Święte
- Potrafi podać najważniejsze informacje dotyczące Biblii i jej treści
- Zdaje sobie sprawę, że teksty biblijne spisane w konkretnym czasie w przeszłości ciągle są aktualne, gdyż odnoszą się do życia człowieka.
- Potrafi zinterpretować fragment biblijny w oparciu o metodę „Pięciu palców” papieża Franciszka
- Zdaje sobie sprawę z istnienia różnych form propagowania treści biblijnych i potrafi wymienić kilka z nich

Metody: Analiza fragmentu biblijnego, dyskusja, metoda aktywizująca polegająca na zapisaniu spostrzeżeń

Pomoce: Pismo Święte, prezentacja, karteczki z cytatami biblijnymi

UWAGI	TREŚĆ	METODY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE I FORMY PRACY
	<ul style="list-style-type: none"> • Czynności wstępne <p>Przywitanie uczestników katechezy, modlitwa, sprawdzenie listy obecności, sprawdzenie pracy domowej z poprzedniej lekcji</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie: <p>- Katecheta rozpoczyna konwersację z uczniami wychodząc od tematu dotyczącego „książek”. Jaką książkę przeczytali ostatnio? Czy była ona w formie papierowej, czy elektronicznej? Jeśli uczniowie przygotowują się w najbliższym czasie do jakiegoś sprawdzianu, bądź egzaminu (np. maturalnego) można poprowadzić rozmowę w tym kierunku...</p> <p>- W jakim celu czytamy? (żeby zapoznać się z treścią, która zawiera wiedzę na dany temat). Co nam daje czytanie? (rozwija nasze umiejętności; podnosi kompetencje; zwiększa wiedzę o dzisiejszym świecie, itp.) Czemu służy więc zwiększanie kompetencji, zdobywanie wiedzy? (rozwojowi człowieka, poprzez który prościej będzie podejmować różne życiowe decyzje). Z pewnością może pojawić się też odpowiedź, że czytamy, uczymy się, żeby kiedyś żyć na dobrym poziomie materialnym, co łączy się z większymi zarobkami, a więc z podtrzymaniem życia na pewnym poziomie.</p> <p>- W drugiej części katecheta kontynuując temat książek i czytania, pyta czy czytanie zawsze będzie przynosiło korzyść... Należy tak prowadzić rozmowę, aby uczniowie uświadomili sobie, że nie wszystkie treści, które przyjmują służą ich obiektywnemu dobru... Można przyjmować przecież (czytać) takie informacje, które powodują wewnętrzny niepokój, stają się powodem do nieuzasadnionego buntu, negowania obiektywnie dobrej rzeczywistości... Przykładem takich lektur mogą stać się horoskopy czy materiały proponowane przez różne grupy o charakterze sekciarskim.</p>	<p>zapisanie na tablicy w jednym rzędzie odpowiedzi uczniów</p> <p>zapisanie na tablicy odpowiedzi uczniów, ale tak, żeby te znalazły się „po drugiej” stronie dla odpowiedzi pozytywnych</p>

- **Rozwinięcie:**

- Katecheta (podprowadzając pod temat dotyczący Księgi Pisma Świętego) pyta uczniów dalej, czy znają „jakąś” książkę/księgę, której treść znacząco wpłynęła na losy świata, stając się inspiracją działania dla wielu ludzi? Tu z pewnością należałoby oczekiwać dość szerokiej gamy odpowiedzi... Przykłady takich książek (choć do tej listy warto byłoby dodać jeszcze inne) można znaleźć np. pod tym linkiem: <https://kultura.onet.pl/ksiazki/10-ksiazek-ktore-zmienily-swiat/ztnffj>

- Kontynuując konwersację z uczestnikami katecheta zawęży pole rozmowy celem uzyskania satysfakcjonującej go odpowiedzi (jeśli jeszcze ta dotycząca Biblii nie padła): jaka książka/księga jest ważna dla nas chrześcijan, uczestników tych zajęć, wierzących? Oczywiście odpowiedzią jest: Biblia (albo Pismo Święte).

- Katecheta proponuje więc uczniom temat dzisiejszych zajęć (może zapisać go na tablicy):

Bóg naprawdę mówi do mnie przez Swoje Słowo, którym jest Pismo Święte

- Słowo „Biblia” właściwym jest teraz napisać na środku tablicy, po to, by wokół tego słowa zapisywać to, co dotyczy Biblii. Katecheta proponuje uczniom, w ramach powtórki, aby ci wypowiedzieli swoją wiedzę na temat Pisma Świętego. Powinny zostać zapisane niektóre z poniższych określeń: Stary Testament – 46 ksiąg; Nowy Testament – 27 ksiąg; autor: Bóg i człowiek; języki biblijne: hebrajski, aramejski, grecki; natchnienie; kanon; Tora; Septuaginta (tłumaczenie ST na grekę – II w. przed Ch.); Wulgata (tłumaczenie całej Biblii na łacinę – Hieronim 390-406 r.); Biblia Tysiąclecia; Biblia Paulistów. Zapewne niektóre z powyższych określeń są znane uczniom już z zajęć języka polskiego.

Właściwym zdaje się krótkie skomentowanie przez Katechetę zaproponowanych przez uczniów określeń.

/Jeśli zdaniem prowadzącego warto rozszerzyć tę część katechezy i zaproponować uczniom szczegółowe treści dotyczące Pisma Świętego, można skorzystać z siedmiu odcinków nagrań przygotowanych przez s. Judytę Pudełko. Podajemy link do pierwszego z nich (<https://www.youtube.com/watch?v=SRipDOXEBnc/>)

- Podsumowując ten etap katechezy nauczyciel przedstawia uczniom definicję Pisma Świętego, którą ci mogą zapisać w zeszycie pod określeniami, które przed chwilą sami zaproponowali: **Pismo Święte jest zbiorem ksiąg, które spisane pod natchnieniem Ducha Świętego, Boga mają za autora i jako święte i kanoniczne zostały przekazane Kościołowi** (*Dei Verbum*).

- W kolejnym etapie katechezy celem będzie ukazanie, iż Pismo Święte choć spisane przed wiekami jest księgą ciągle aktualną także dzisiaj, gdyż Bóg ciągle mówi do człowieka przez swoje Słowo. Także do człowieka młodego, żyjącego w XXI wieku.

- Katecheta pyta uczniów dłaczego ich zdaniem Biblię możemy uznać za księgę ciągle aktualną? Jakie treści zawiera ta księga, że jest ciągle dla nas ważna? /Sugerowana odpowiedź: (1) Biblia zawiera historię Izraela, w której objawiał się Bóg. Historia zbawienia jest kontynuowana także w moim życiu. Można więc stwierdzić, że poprzez moje życie Pan Bóg ciągle pisze historię, którą rozpoczął w Biblii w ST i w NT! (2) Pismo Święte, w szczególności NT odnosi się do Jezusa (ST Go zapowiada), Syna Bożego, który przyszedł na świat, żeby zbawić każdego człowieka, a dokonał to przez śmierć na krzyżu i zmartwychwstanie [*kerygmat*]/

- W dalszej części należy uświadomić uczniom, iż zapisane wydarzenia ewangeliczne (bo jednym z nich zajmiemy się w dalszej części) odnoszące się do życia Jezusa oraz tych, którzy spotkali Go na swojej drodze dokonują się także i dzisiaj. Każdy z nas powinien odnaleźć siebie (swoje życie z jego historią) w ewangelicznych spotkaniach Jezusa z bohaterami prezentowanymi przez ewangelistów. Stąd wniosek, że opisana w NT historia Piotra, Nikodema, Marii Magdaleny, ubogiej wdowy, Samarytanki, itp. to opisana przed wiekami historia mojego życia! → Aby właściwie zrozumieć tekst biblijny i odnieść go do własnego życia należy odnieść się do sposobu/metody, poprzez zastosowanie której tekst stanie się bliższy naszemu życiu. Taką metodę czytania tekstu biblijnego proponuje papież Franciszek, mówiąc o „Metodzie pięciu palców”.

Katecheta przedstawia uczniom metodę papieża Franciszka:

1. **Kciukiem** często życzymy sobie powodzenia, wyrażamy swoje zadowolenie (choćby i słynne facebookowe „lubię to!”). I tu pytanie: czy w przeczytanym fragmencie znajduję jakieś **konkretne wskazówki dla własnego życia**, dzięki którym uda się choć trochę pogłębić relację z Jezusem? (Uwaga! Zniechęcenie się już na początku z pewnością może się pojawić! Czytaj tekst tyle razy, za każdym razem powoli, dopóki nie odpowiesz sobie na to pytanie!)
2. **Palcem wskazującym** często komuś grozimy, szczególnie wtedy, gdy ów ktoś zrobił coś złego.... W związku z tym pojawia się pytanie: co tekst mówi o **grzechu**, słabości, zaniedbaniu relacji z Jezusem? Nie bójmy się nazywać rzeczy po imieniu! Szczera relacja i prawda to podstawa w relacji ze Słowem!
3. **Palec środkowy**, to ten, który stanowi niejako oś dłoni. Można powiedzieć, że to wokół niego wszystko się obraca.... Jaka więc jest **główna myśl**, przewodnia idea przeczytanego fragmentu? Jak w jednym prostym zdaniu mogę zatytułować przeczytany tekst? Co jest sednem, osią przewodnią?
4. **Palec serdeczny**, ten od obrączek, sugeruje pytanie o **miłość**. Jakie przesłanie miłości odnajduję w tym fragmencie? Jak Bóg pokazuje, że Mu na mnie zależy? Które słowa trafiają do mnie najbardziej, powodując we mnie poczucie bycia kochanym?
5. **Zgięty mały palec** może przypominać „znak zapytania”. Czego więc nie rozumiem w tym fragmencie? Jakie **pytania** przychodzą mi do głowy po przeczytaniu danego fragmentu? Co tam jest niejasne? Warto przez kilka dni powracać do tych pytań oraz szukać na nie odpowiedzi... w życiu codziennym, bądź w innym np. naukowym opracowaniu.

- Jako przykład konkretnego już spotkania ze Słowem i skonfrontowania z nim własnego życia katecheta proponuje teraz historię powołania Piotra, opisaną przez ewangelistę Łukasza, którą następnie zinterpretuje wg przedstawionej wyżej metody – **Łk 5,1-11**:

Katecheta rysuje (bądź odrysowuje) w powiększeniu swoją dłoń na tablicy, a następnie przy poszczególnych palcach zapisuje skrótowo symbolikę danego palca, na podstawie metody papieża Franciszka.

Można w tym miejscu posłużyć się załączoną prezentacją w pdf.

Nauczyciel, bądź któryś z uczniów odczytuje z Pisma Świętego fragment odnoszący się do powołania Piotra.

1 Pewnego razu - gdy tłum cisnął się do Niego aby słuchać słowa Bożego, a On stał nad jeziorem Genezaret - 2 zobaczył dwie łodzie, stojące przy brzegu; rybacy zaś wyszli z nich i płukali sieci. 3 Wszedłszy do jednej łodzi, która należała do Szymona, poprosił go, żeby nieco odbił od brzegu. Potem usiadł i z łodzi nauczał tłumy. 4 Gdy przestał mówić, rzekł do Szymona: «Wypłyn na głębię i zarzućcie sieci na połów!». 5 A Szymon odpowiedział: «Mistrzu, całą noc pracowaliśmy i niceśmy nie ułowili. Lecz na Twoje słowo zarzucę sieci». 6 Skoro to uczynili, zagarnęli tak wielkie mnóstwo ryb, że sieci ich zaczynały się rwać. 7 Skinęli więc na współników w drugiej łodzi, żeby im przyszli z pomocą. Ci podpłynęli; i napelnili obie łodzie, tak że się prawie zanurzały. 8 Widząc to Szymon Piotr przypadł Jezusowi do kolan i rzekł: «Odejdź ode mnie, Panie, bo jestem człowiek grzeszny». 9 I jego bowiem, i wszystkich jego towarzyszy w zdumienie wprawił połów ryb, jakiego dokonali; 10 jak również Jakuba i Jana, synów Zebedeusza, którzy byli współnikami Szymona. Lecz Jezus rzekł do Szymona: «Nie bój się, odtąd ludzi będziesz łowił». 11 I przyciągnąwszy łodzie do brzegu, zostawili wszystko i poszli za Nim.

- Należy teraz pozostawić uczniów samych z tekstem, niech mają chwilę czasu na powtórne przeczytanie tego fragmentu.

- Zanim katecheta przejdzie do omawiania tekstu Łk 5,1-11 metodą zaproponowaną przez papieża Franciszka powinien zapytać uczniów na co zwrócili uwagę w tym tekście, co ich zaniepokoiło... Nie idzie tu o szczegółowe analizy, ale o określenie w kilku słowach tych aspektów, które jako pierwsze przyszyły na myśl uczestnikom zajęć, czytającym ten tekst biblijny. Słusznym zdaje się uszanować każdą odpowiedź ze strony uczniów, o ile jest ona szczerą i autentyczną. Potwierdzenie i uznanie za wartościowe spostrzeżeń uczniów, którzy po lekturze tekstu podzielili się swoimi spostrzeżeniami z pewnością przysłuży się do ich zaangażowania w dalszą część zajęć.

- Katecheta proponuje teraz omówienie tekstu biblijnego z uwzględnieniem „pięciu palców”. Poniższe treści należy traktować jako możliwe odpowiedzi, które należy rozwinąć i odpowiednio skomentować:

- 1) Kciuk – konkretne wskazówki dla życia – w. 1: słuchać słowa Bożego; w. 5: *Lecz na Twoje słowo zarzucę sieci*. → uświadomienie uczniom, że Pan Bóg ciągle przemawia do nas przez Słowo Pisma Świętego, stąd ważne jest, żeby to Słowo dobrze zrozumieć

Jeśli w sali lekcyjnej jest do dyspozycji projektor warto rozważyć czy zaproponowanego tekstu Łk nie wyświetlić uczniom choćby w programie Microsoft Word, zaznaczając w tekście te wyrazy, które bezpośrednio będą dotyczyć poszczególnych „palców” omawianej metody.

- 2) Wskazujący – grzech – świadomość niewypowiedzianych w tekście win Piotra, który mówi do Jezusa: *Odejdź ode mnie, Panie, bo jestem człowiek grzeszny* (w. 8) → Skoro Jezusowi nie przeszkadzało, że Piotr był grzesznikiem, tak samo Jezus nie brzydzi się moim grzechem
- 3) Środkowy – główna myśl – Jezus wchodzący do łodzi Piotra = Jezus wchodzący w życie Piotra = Jezus wchodzący w moje życie, obecny w moim powołaniu; ze strony Piotra posłuszeństwo Jezusowi: *Lecz na Twoje słowo zarzucę sieci* (w. 5) – wypowiedź ta zdaje się być w centrum tej relacji ewangelisty
- 4) Serdeczny – miłość – *Nie bój się* (w. 10) skierowane do Piotra jest wyrazem troski Jezusa o życie Szymona → w wielu aspektach mojego życia trzeba zaufać Jezusowi, który mówi do mnie nie lękaj się!
- 5) Mały – trudności/pytania – [te mogą dotyczyć choćby aspektów egzegetycznych, np.] Jezus prosi Piotra by ten odbił od brzegu i z łodzi naucza tłumy – możliwe, że tafla wody lepiej odbijała głos nauczającego Jezusa, przez co ten był lepiej słyszalny przez tłumy; polecenie Jezusa by Piotr wypłynął na głębie i zarzucił sieci w ciągu dnia wydaje się nielogiczna z perspektywy ówczesnych zwyczajów łowienia – łowiono nocą, gdy była mniejsza możliwość spłoszenia ryb, raczej nie łowiono także na głębinach, gdyż tam ciężko było dostrzec ryby; dziwić może także fakt, że Szymon (zawodowy rybak) jest posłuszny Jezusowi, który raczej nie trudnił się tym zawodem

Podsumowanie katechezy:

1. Spośród wielu książek publikowanych i stojących na półkach w księgarniach ciągle bestsellerem jest Pismo Święte (Biblia) przetłumaczone na setki języków świata.
2. Biblia Stary i Nowy Testament to najważniejsza księga wszystkich chrześcijan
3. Pismo Święte choć spisane przed wiekami dzięki Bożemu natchnieniu jest ciągle aktualne dla dzisiejszego człowieka, gdyż odnosi się do jego życia.
4. Biblię możemy czytać na wiele sposobów, dziś na katechezie poznaliśmy bardzo prostą metodę pięciu palców, zaproponowaną przez papieża Franciszka
5. Doświadczaliśmy także, że Jezus chce relacji z każdym człowiekiem – przykładem stała się dla nas osoba Szymona Piotra, rybaka, który poszedł za Jezusem.

6. Na zakończenie warto też zaproponować uczniom aplikacje dostępne do pobrania na smartfony, które odnoszą się do treści biblijnych. W Google Play pobrać można bezpłatnie np. Pismo Święte, Modlitwę w drodze, Ewangelię na Co Dzień, bądź Pismo Święte z komentarzem

- **Zakończenie katechezy** – modlitwę prowadzi katecheta. Treść może odnosić się do omawianego na lekcji fragmentu Łk 5,1-11. Wg uznania może posłużyć się poniższymi myślami:

Jezu, dziękujemy Ci za dzisiejsze spotkanie z Tobą podczas naszych zajęć szkolnych. Dziękujemy za to, że uczestnicząc w katechezie możemy nawzajem mobilizować się do słuchania słowa Bożego. Wierzymy, że chcesz wejść w nasze życie, tak samo jak wszedłeś w życie Szymona Piotra, prostego rybaka z Galilei. Prosimy, abys wszedł do łodzi naszego życia, poranionego, zabieganego, zagubionego, czasem nieszczęśliwego. Choć bywa, że nie rozumiemy Twojej woli w naszym życiu, tak jak Piotr nie rozumiał, gdy kazałeś mu zarzucać sieci w ciągu dnia, chcemy być posłuszni Twojemu Słowu, bo wierzymy, że tylko Tobie zależy na naszym prawdziwym szczęściu. Mimo naszej grzeszności i problemów, zapraszamy Cię do naszego życia. Dziękujemy, że - Ty, który jesteś święty – nie uciekasz od naszych słabości, ale jesteś z nami i dyskretnie wskazujesz sposoby radzenia sobie z trudnościami życia. Pozwól nam jak Piotr zostawiać to, co mało istotne w naszym życiu. Chcemy iść za Tobą, chcemy dostrzegać sprawy ważne w naszym życiu i dokonywać z Tobą wielkich rzeczy! Amen!

- Katecheta proponuje uczniom, aby wychodząc z zajęć wzięli ze sobą jeden spontanicznie wybrany przez siebie cytat biblijny. (Lista cytatów do pobrania: <http://pobierz.dobroci.pl/Stacja7-cytaty-biblijne-2020.pdf>)